

DYSLEXIE

Specifická neschopnost naučit se číst, přestože se dítěti dostává běžného výukového vedení, má přiměřenou inteligenci a žije v prostředí, které mu dává dostatek potřebných podnětů k žádoucímu společenskému a kulturnímu rozvoji.

Dyslexie může ovlivnit několik různých funkcí

- Zrakové vnímání - neschopnost psát a číst symboly ve správném pořadí.
- Sluchové vnímání - zahrnuje potíže se zvuky písmen nebo skupiny písmen. Zvuky vnímány jako neuspořádané nebo přeslechnuté popř. neslyšené.
- Dysgrafie - problémy dítěte v držení a ovládnutí tužky – problémy s psaním.
- Pozornost – většina dětí trpí právě i poruchou pozornosti.
- Porozumění – dítě nepochopí nebo spíše nevnímá čtený text, pouze se soustředí na vlastní čtení.

Typické dyslektické projevy

- Obtížné rozlišování tvarů písmen
- Snížená schopnost spojit psanou a zvukovou podobu hlásky
- Obtíže v rozlišování tvarově podobných písmen
- Nerozlišování hlásek zvukově si blízkých
- Obtíže v měkčení
- Nedodržování správného pořadí písmen ve slabice či slově
- Přidávky písmen, slabik ve slovech
- Domýšlení si koncovky slova dle jeho správně přečteného začátku
- Nedodržování délek samohlásek
- Neschopnost čtení s intonací
- Nesprávné čtení předložkových vazeb
- Nepochopení obsahu čteného textu
- Dvojí čtení: žák čte nejprve slovo, slabiku či jeho část šeptem pro sebe, pak teprve vyslovuje nahlas

Metody a formy práce

- Rozvíjení percepčně-motorických funkcí, řeči a dalších dovedností, souvisejících se čtením
- Cvičení zrakové percepce bez písmen a s písmeny: rozlišování figura-pozadí, zraková analýza, syntéza a diferenciac
- Čtení graficky náročného textu, který je tvořen různými typy písmen
- Cvičení zaměřená na rozvoj slovní zásoby, tvarosloví, skladbu
- Čtení textu d překrýváním spodní části písmen, s vynechanými písmeny, slabikami
- Čtení textu a označování slov, která do textu nepatří
- Doplnování slov do textu podle smyslu
- Zrakoprostorová identifikace písmen: ohmatávání, poznávání písmen se zavřenými očima, melodie pro určité písmeno apod.
- Spojení hláska-písmeno: vyvozování hlásky ve spojení s přírodními nebo umělými zvuky, multisenzoriální přístup: zapojení smyslů, modelování písmen, malování, vytrhávání z papíru, vyrývání do písku atd.

- Záměny písmen tvarově podobných: cvičení zrakové percepce, znovuvyvození písmene ve spojení s obrázkem, citoslovcem (b – bu, bu, bu), porovnávání zaměňovaných písmen, obtahování písmen na tabuli, vyhledávání a zaškrtování písmen v textu, podtrhávání slov, čtení slov obsahujících jedno, postupně obě zaměňovaná písmena apod.
- Spojování písmen do slabik: slabiky psané na kartách, postřehování slabik i úkoly na PC apod.
- Čtení vět, souvislého textu: opakované čtení téhož textu, využití týchž slov v různých textech, snadné, krátké texty bez ohledu na věk
- Porozumění čtenému textu: příkládání slov, vět k odpovídajícím obrázkům, odpovědi na otázky, vyprávění obsahu, plnění úkolů s využitím poznatků z textu, předvídání – žák přečte větu nebo část odstavce a odhaduje, co bude následovat